

ผลของการใช้เครื่องมือตัดต่อสื่อสารที่มีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ

นางสาวดคารวัลย์ จารูนาวัฒน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 386 - 6

010802

i17145260

EFFECTS OF USING COMMUNICATION EQUIPMENT ON THE ANXIETY LEVEL
OF THE PATIENTS WITH RESPIRATORY AIDS..

Miss. Ladawan Charuvanawatt

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการใช้เครื่องมือคิดต่อสื่อสารที่มีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วย
ที่ใส่ท่อช่วยหายใจ

โดย

นางสาวลดาวัลย์ จารุनावวัฒน์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุนนาค)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)
ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)
กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดี ประทุมราช)
กรรมการ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของการใช้เครื่องมือคิดต่อสื่อสารที่มีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ	
ชื่อนิสิต	นางสาว ลดาวัลย์	จารูนาวัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม	โอทกานนท์
ภาควิชา	พยาบาลศึกษา	
ปีการศึกษา	2527	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลการใช้เครื่องมือคิดต่อสื่อสารที่มีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นผู้ป่วยที่มีภาวะการหายใจล้มเหลวและได้รับการใส่ท่อช่วยหายใจชนิดที่ใส่ทางปากทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 20 - 60 ปีที่เข้ารับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยหนักแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โรงพยาบาลคำราช และโรงพยาบาลราชวิถี ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2527 ถึง 17 มกราคม 2528 จำนวน 20 คน จับคู่กลุ่มตัวอย่างโดยใช้คิวแปรในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการวินิจฉัยโรคแล้วสุ่มตัวอย่าง (Random assignment) ออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ดำเนินการทดลองโดยวัดความวิตกกังวลครั้งแรกของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มภายหลังที่ได้รับการใส่ท่อช่วยหายใจแล้ว 8 - 16 ชั่วโมง โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งได้ทดสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธีของเพียร์สันได้ค่าความเที่ยง .77 เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นให้ผู้ป่วยกลุ่มทดลองติดสื่อสารโดยการใส่เครื่องมือติดสื่อสารสำเร็จรูปชนิดคูปุ่มที่ระบุปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจไว้จำนวน 12 คำ ส่วนผู้ป่วยกลุ่มควบคุมให้ติดสื่อสารตามวิธีการปกติที่เคยปฏิบัติหลังจากนั้น 24 ชั่วโมง ทำการวัดความวิตกกังวลของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มอีกครั้ง เปรียบเทียบความวิตกกังวลครั้งแรกและครั้งหลังของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มโดยวิธี Wilcoxon matched - pairs signed - ranks test ผลการเปรียบเทียบพบว่า

1. ความวิตกกังวลก่อนการทดลองของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  2. ความวิตกกังวลครั้งหลังของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมสูงกว่าครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  3. ความวิตกกังวลภายหลังการทดลองของผู้ป่วยกลุ่มทดลองน้อยกว่าความวิตกกังวลก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
  4. ความวิตกกังวลภายหลังการทดลองของผู้ป่วยกลุ่มทดลองน้อยกว่าความวิตกกังวลของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- แสดงว่า เครื่องมือคิดค่อสื่อสารสามารถช่วยลดความวิตกกังวลของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. Before the experiment, there was no statistically significant different between the anxiety of the control and experimental group at the .05 level.

2. There was statistically significant different between the anxiety of the pretest and posttest in control group at the .05 level.

3. There was statistically significant different between the anxiety of pretest and posttest in experimental group at the .01 level.

4. After the experiment, there was statistically significant different between the anxiety of the control and experimental group at the .01 level.

The study indicated that the communication equipment can be utilized effectively in lessen the anxiety of the patients with respiratory mechanical aids.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวัสดิ์ ประทุมราช อาจารย์ผู้ให้คำแนะนำในด้านสถิติและผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์ ซึ่งทั้งสองท่านกรุณาเป็นกรรมการสอบและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง ภิรมย์ สุคนธาภิรมย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงมาตรฐานในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โรงพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลราชวิถี หัวหน้าหออภิบาลผู้ป่วยหนักแผนกอายุรกรรมทั้ง 3 ท่าน และพยาบาลประจำหออภิบาลผู้ป่วยหนักแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาลทั้ง 3 แห่ง ที่กรุณาให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณคุณอนุชิต จารุनावัฒน์ ที่ช่วยสร้างเครื่องมือติดต่อสื่อสาร อาจารย์ ลดาวัลย์ ภูมิวิฑูเวช และน้อง ๆ พยาบาลประจำหออภิบาลผู้ป่วยหนักแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา คุณนพวรรณ ศักดิ์อุดม คุณองอาจ กิระนันท์ คุณเพ็ญศรี สุภาใคร ที่ช่วยเหลือในด้านคำราคาต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ และคุณอารยา ลายสนิท เสรีกุล ที่ช่วยเหลือในด้านการพิมพ์ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาพยาบาลทุกท่านที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยซึ่งมิได้กล่าวนามไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ลดาวัลย์ จารุनावัฒน์

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ค

กิตติกรรมประกาศ ..... ง

สารบัญ ..... จ

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ ..... ช

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

ปัญหาของการวิจัย 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 5

สมมติฐานของการวิจัย 5

ขอบเขตของการวิจัย 5

ข้อตกลงเบื้องต้น 5

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย 6

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวะการหายใจล้มเหลว 7

นิยาม 7

สาเหตุของภาวะการหายใจล้มเหลว 8

การรักษาพยาบาลโดยการใส่ท่อช่วยหายใจ 9

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวัดความวิตกกังวลและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ...	18
การติดต่อสื่อสาร	25
นิยาม	25
องค์ประกอบของการติดต่อสื่อสาร	26
รูปแบบของการติดต่อสื่อสาร	28
อุปสรรคของการติดต่อสื่อสาร	31
การติดต่อสื่อสารของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ	34
3. วิธีดำเนินการทดลอง	39
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5. บทสรุป	50
สรุปผลการทดลอง	52
อภิปรายผลการวิจัย	52
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก ก. สถิติและตารางข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	66
ข. เครื่องมือวัดในการวิจัย	74
ประวัติผู้วิจัย	88

รายการแผนภูมิ ตาราง และภาพประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
1. องค์ประกอบของกระบวนการคิดต่อสื่อสาร	28
2. ผลของการใช้เครื่องมือช่วยในการคิดต่อสื่อสารระหว่างผู้ป่วยที่ ใส่ท่อช่วยหายใจกับพยาบาล	39
 ตารางที่	
1. แสดงจำนวนผู้ป่วยในกลุ่มตัวอย่าง	41
2. แสดงสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	47
3. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลก่อนการ ทดลองของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	48
4. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลครั้งแรก และครั้งหลังของผู้ป่วยกลุ่มควบคุม	48
5. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลก่อนและ หลังการทดลองของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง	49
6. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลภายหลัง การทดลองของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	49
7. แสดงจำนวนคู่ของผู้ป่วยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา การ วินิจฉัยโรค และอายุ	66
8. แสดงคะแนนความวิตกกังวลครั้งแรกและครั้งหลังของผู้ป่วย กลุ่มควบคุม	67
9. แสดงคะแนนความวิตกกังวลก่อนและหลังการทดลองของผู้ป่วย กลุ่มทดลอง	67

รายการแผนภูมิ ตาราง และภาพประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10. แสดงการวิเคราะห์คะแนนความวิตกกังวลก่อนการทดลองของผู้ป่วย กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	68
11. แสดงการวิเคราะห์คะแนนความวิตกกังวลครั้งแรกและครั้งหลังของ ผู้ป่วยกลุ่มควบคุม	69
12. แสดงการวิเคราะห์คะแนนความวิตกกังวลก่อนและหลังการทดลอง ของผู้ป่วยกลุ่มควบคุม	70
13. แสดงการวิเคราะห์คะแนนความวิตกกังวลภายหลังการทดลอง ของผู้ป่วยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	71
ภาพที่	
1 และ 2 ภาพจำลองเครื่องมือคิดต่อสื่อสาร ด้านหน้า	86
3 ภาพจำลอง เครื่องมือคิดต่อสื่อสาร ด้านข้าง	87
4 ภาพจำลอง เครื่องมือคิดต่อสื่อสาร ด้านหลัง	87